

O minulosti sgraditve vsesiliške knjižnice.

Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani je že vseh petnajst let svojega obstoja brez najvažnejše in najpomembnejše institucije: lastne univerzitetne biblioteke. Seminarne knjižnice so dostopne le malomu številu slušateljev. Bršavska študijska knjižnica je pa radi neprimernih in premajhnih prostorov v nevarnem položaju in ne more nuditi skoro 2000 slušateljem le 15 študijskih mest. V teh razmerah je dijakom onemogočen dostop do znanstvenih knjig, kar je vendar prvi predpogoj resnega vsesiliškega študija. A veliki že zbrani knjižni zakladi leže mrtvi in neizrabljeni in se celo kvarijo in uničujejo.

Da se to neznosno stanje odpravi, je država že leta 1930. sklenila in odobrila sgraditev poslopja za univerzitetno biblioteko v Ljubljani. Dovoljeno je bilo za to sgradbo posojilo 7.000.000 Din pri državni hipotekarni banki in v letnih proračunih 1930/31 in 1931/32 sta bili v ta namen določeni postavki po 700.000 Din. Žalibog je bil ta denar porabljen v druge namene.

Idealen in vsem potrebnam odgovarjajoč načrt univerzitetne biblioteke arhitekta univ. prof. J. Plečnika je odobren od ministerstva za sgradbe že od 17. julija 1931. Slike bodoče knjižnice si dovoljajemo priložiti.

Sedaj se je združila vsa akademska mladina univerze kralja Aleksandra I. v Akademski zvezi za univerzitetno knjižnico, da si pripori in uresniči svoje najelementarnejše potrebe. Pokroviteljstvo sta prevzela tudi oba slovenska gospoda ministra: dr. Albert Breuer in Ivan Pucelj. Z Akademsko zvezo se je enodnevno združila v isti zahtevi vsa slovenska javnost: to jasno kažejo izjave njenih najpomembnejših mož ob novem letu 1934.

Mestna občina ljubljanska je poklonila za sgradbo somajšice, vredno nad 1.000.000 Din.

V proračunu hrvaške banovine je določen in odobren znesek 200.000 Din kot prispevek za sgradbo knjižnice in banovinski svet je ob tej priliki sedanjega sazodanja sam sbral in poklonil v isti namen znesek 10.000 Din kot temeljni kamen bana dr. B. Karađića. S tem je ustvarjena načrta realna podlaga.

Sedaj je stvar in dolžnost države, ki je prva v to poklicana, da s svoje strani omogoči uresničenje tega projekta. To je letos tem lažje,

ker državi odpadejo druga velika bremena za šolstvo v Ljubljani, tako le na najemninah za I. realno in III. realno gimnazijo skupaj 497.000 din. Zato je Akademika skrbela za univerzitetno knjižnico poslal gospodinu ministru prosvete in financ najnujnejšo prošnjo s sledenimi predlogi :

1./ Naj dobi v smislu čl. 40 zakona o univerzi državna študijska knjižnica v Ljubljani in pravice univerzitetne biblioteke - / kar je izredne važnosti za svojo s mednarodnim znanstvenim svetom in njegovimi publikacijami, ki so le taki knjižnici na razpologo /.

2./ Naj prispeva država iz letnega proračuna 1934/35, razpredana letos drugih velikih bremen za šolstvo v Ljubljani, za zgradbo univerzitetne knjižnice vsaj 600.000 din.

3./ Naj se dovoli rektorju univerze kralja Aleksandra I. za zgradbo posloja univerzitetne knjižnice potreben kredit pri državni hipotekarni banki ali poštini hranilnici - enako, kakor je bilo določeno že pred štirimi leti.